

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Τηλ : 210.6419334
Fax : 210.6411523

Αθήνα 30-6-2008

Αριθ. Πρωτ. 1357 / Γνωμ. 5

Προς

το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας

Επί των ερωτημάτων που θέσατε με το υπ' αριθμ. 7100/23/8-1β' /
1-4-2008 έγγραφό σας, η γνώμη μας είναι η ακόλουθη:

A) Νομικές διατάξεις

1. Διατάξεις του Συντάγματος

α) Κατά τα άρθρα 5 παρ. 1 και 6 παρ. 1 του Συντάγματος καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, εφ' όσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα και τα χρηστά ήθη (άρθρο 5 παρ. 1), ενώ κανένας δεν συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται χωρίς αιτιολογημένο δικαστικό ένταλμα, που πρέπει να επιδοθεί τη στιγμή που γίνεται η σύλληψη ή προφυλάκιση. Εξαιρούνται τα αυτόφωρα εγκλήματα (άρθρ. 6 παρ. 1).

β) Κατά το άρθρο 9Α' του Συντάγματος καθένας έχει το δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει.

γ) Κατά τη διάταξη του άρθρου 25 του Συντάγματος τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών, στις οποίες προσιδιάζουν. Η αναγνώριση και η προστασία των θεμελιωδών και απαραγράπτων δικαιωμάτων του ανθρώπου από την πολιτεία αποβλέπει στην πραγμάτωση της κοινωνικής προόδου μέσα σε ελευθερία και δικαιοσύνη. Η καταχρηστική άσκηση δικαιώματος δεν επιτρέπεται.

2. Διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

α) Κατά τα άρθρα 37 και 40 Κ.Π.Δ. οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να ανακοινώσουν χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο Εισαγγελέα ο,τιδήποτε πληροφορούνται με κάθε τρόπο για αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως. Οι υπόλοιποι δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και εκείνοι στους οποίους ανατέθηκε προσωρινά δημόσια υπηρεσία έχουν την ίδια υποχρέωση, αν πληροφορήθηκαν για τις ανωτέρω αξιόποινες πράξεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους (άρθρο 37), ενώ ακόμα και ιδιώτες οφείλουν στις συγκεκριμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από το νόμο, αν αντιληφθούν οι ίδιοι αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως, να την καταγγείλουν στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο.

β) Κατά τα άρθρα 177 και 179 Κ.Π.Δ. οι δικαστές δεν είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν νομικούς κανόνες αποδείξεων, πρέπει όμως να αποφασίζουν κατά την πεποίθησή τους, ακολουθώντας τη φωνή της

συνειδήσεώς τους και οδηγούμενοι από την απροσωπώληπτη κρίση, που προκύπτει από τις συζητήσεις και που αφορά την αλήθεια των πραγματικών γεγονότων, την αξιοπιστία των μαρτύρων και την αξία των άλλων αποδείξεων, ενώ στην ποινική διαδικασία επιτρέπεται κάθε είδος αποδεικτικών μέσων, εκτός, βεβαίως, από εκείνα που έχουν αποκτηθεί με αξιόποινες πράξεις ή μέσω αυτών, τα οποία και πάλι μπορούν να ληφθούν υπόψη με τις αναφερόμενες στην παράγραφο 2 του άρθρου 177 προϋποθέσεις.

γ) Κατά τα άρθρα 243, 251, 275, 278 παρ. 2, 279 και 418 του ιδίου Κ.Π.Δ. η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά από γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα. Αν από την αναβολή απειλείται άμεσος κίνδυνος ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, τότε όλοι οι κατά το άρθρο 33 ανακριτικοί υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να επιχειρούν όλες τις προανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη ή να ανακαλυφθεί ο δράστης, έστω και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του εισαγγελέα (άρθρο 243). Ο ανακριτής και οι κατά το άρθρο 33 ανακριτικοί υπάλληλοι, όταν λάβουν παραγγελία του εισαγγελέα και στις περιπτώσεις του άρθρου 243 αυτεπαγγέλτως, οφείλουν χωρίς χρονοτριβή να συγκεντρώνουν πληροφορίες για το έγκλημα και τους υπαιτίους του, να εξετάζουν μάρτυρες και κατηγορουμένους, να μεταβαίνουν επί τόπου για ενέργεια αυτοψίας.....να διεξάγουν έρευνες, να καταλαμβάνουν πειστήρια και γενικά να ενεργούν ο,τιδήποτε είναι αναγκαίο για τη συλλογή και τη διατήρηση των αποδείξεων, καθώς και για την εξασφάλιση των ιχνών του εγκλήματος (άρθρο 251). Προκειμένου για αυτόφωρα κακούργηματα και πλημμελήματα οι ανακριτικοί υπάλληλοι του άρθρου 33, καθώς και κάθε

αστυνομικό όργανο έχουν υποχρέωση, ενώ οποιοσδήποτε πολίτης το δικαίωμα, να συλλάβουν τον δράστη, τηρώντας τις διατάξεις του Συντάγματος και του άρθρου 279 για την άμεση προσαγωγή στον Εισαγγελέα (άρθρ. 275 παρ. 1). Τα αρμόδια για τη σύλληψη όργανα οφείλουν να συμπεριφέρονται με κάθε δυνατή ευγένεια σ' αυτόν που συλλαμβάνουν και να σέβονται την τιμή του. Γι' αυτό δεν πρέπει να μεταχειρίζονται βία παρά μόνον αν υπάρχει ανάγκη και δεν επιτρέπεται να τον δεσμεύουν, παρά μόνο όταν ο συλλαμβανόμενος αντιστέκεται ή είναι ύποπτος φυγής (άρθρο 278 παρ. 2). Ο συλλαμβανόμενος επ' αυτοφώρω ή με ένταλμα οδηγείται χωρίς αναβολή στον αρμόδιο εισαγγελέα το αργότερο μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες από τη σύλληψή του και, αν η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του, στον απολύτως αναγκαίο χρόνο για τη μεταφορά του. Αν πρόκειται για κακούργημα ή αν σύλληψη έγινε με ένταλμα του ανακριτή ο εισαγγελέας παραπέμπει στον ανακριτή εκείνον που έχει συλληφθεί, ενώ, αν πρόκειται για πλημμέλημα, ενεργεί αμέσως τις πράξεις που ορίζονται στα άρθρα 43, 246 παρ. 3 και 417 επόμ. (άρθρ. 279 παρ. 1 και 418).

δ) Περαιτέρω κατά τη διάταξη του άρθρου 147 Κ.Π.Δ. αντίγραφα των αποφάσεων, των διατάξεων, των πρακτικών, των βουλευμάτων, καθώς και κάθε εγγράφου της ποινικής διαδικασίας δίνονται μετά το τέλος της σε κάθε διάδικο της ποινικής δίκης, ενώ σε οποιονδήποτε άλλον που έχει συμφέρον δίνονται με αίτησή του και με έγκριση του προέδρου του δικαστηρίου ή του Πταισματοδίκη. Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 101, 104, 107 και 108. Σε οποιονδήποτε τρίτο που έχει έννομο

συμφέρον είναι δυνατό να δοθούν αντίγραφα με ομόφωνη γνώμη του ανακριτή και του εισαγγελέα.

ε) Τέλος κατά τη διάταξη του άρθρου 579 Κ.Π.Δ. υπάλληλος ο οποίος λόγω των καθηκόντων του, έχει πληροφορηθεί το περιεχόμενο δελτίων ποινικού μητρώου και το ανακοινώνει σε πρόσωπο που δεν δικαιούται να λάβει γνώση, τιμωρείται με φυλάκιση τριών μηνών έως δύο έτη. Ως ανακοίνωση θεωρείται και η χορήγηση αντιγράφου ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης αντί για αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης.

3. Διατάξεις του Ν. 2472/1997

α) Κατά το άρθρο 2 Ν. 2472/1997 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο όγδοο παρ. 3 Ν. 3625/2007 «Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» νοούνται κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων, ενώ «Ευαίσθητα δεδομένα» νοούνται τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων. Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3, με διάταξη του αρμοδίου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, αν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή

ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων.

β) Περαιτέρω κατά το άρθρο 3 παρ. 2 του ανωτέρω Ν. 2472/1997, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο όγδοο παρ. 1 Ν. 3625/2007 οι διατάξεις του νόμου αυτού (2472/1997) δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων η οποία πραγματοποιείται : α) ..... β) από τις δικαστικές εισαγγελικές αρχές και τις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους, με σκοπό τη βεβαίωση εγκλημάτων, που τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως εγκλημάτων κατά της ζωής, κατά της γενετήσιας ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, επιβουλής της δημόσιας τάξης, ως και τελουμένων σε βάρος ανηλίκων θυμάτων. Ως προς τα ανωτέρω εφαρμόζονται οι ισχύουσες ουσιαστικές και δικονομικές ποινικές διατάξεις.

B) Διαπιστώσεις

Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγονται τα εξής :

1. Από το πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1927 εξαιρείται πλέον η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (συμπεριλαμβανόμενων και των ευαίσθητων δεδομένων), όταν αυτή πραγματοποιείται από τις δικαστικές ή εισαγγελικές αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών λειτουργίας τους, με σκοπό τη βεβαίωση εγκλημάτων που

τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως των αναφερομένων στην παράγραφο 2 εδ. β' του άρθρου 3 του Ν. 2472/1997, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 8 παρ. 1 Ν. 3625/2007. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται οι ισχύουσες ουσιαστικές και δικονομικές ποινικές διατάξεις. Άλλωστε, όπως ήδη έχει επισημανθεί με την υπ' αριθμ. 4450/06 Γνωμ. 14/2007 γνωμοδότησή μας προς το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας, με τη ρύθμιση αυτή δεν δύναται να τεθεί ζήτημα παραβίασεως της διατάξεως του άρθρου 9 Α του Συντάγματος. Πράγματι, η εγκληματική συμπεριφορά του ατόμου ούτε εμπίπτει ούτε είναι δυνατόν να εμπίπτει στην έννοια των προσωπικών δεδομένων, ούτε καλύπτεται από αυτήν. Ούτε βεβαίως η αποκάλυψη και βεβαίωση της εγκληματικής συμπεριφοράς με τη δημοσιοποίηση του ονόματος ή της φωτογραφίας ή άλλων στοιχείων προσώπου που φέρεται αναμειγμένο σε εγκληματική δραστηριότητα και καταζητείται νομίμως, με σκοπό τη σύλληψη, με βάση νόμιμο διοικητικό έγγραφο ή στα πλαίσια του αυτοφώρου, καθώς και με την ανακοίνωση της πραγματοποιήσεως τέτοιας συλλήψεως, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι αποτελεί προσβολή της προσωπικότητάς του και παραβίαση των προσωπικών του δεδομένων. Η ανεύρεση της ουσιαστικής αλήθειας στην ποινική δίκη και η αποκάλυψη και στη συνέχεια ο κολασμός των εγκλημάτων συνιστούν αξία συνταγματικής περιωπής, αφού οδηγούν στην επικράτηση της αρχής του κράτους δικαίου. Θα ήταν συνεπώς παράλογο να παρεμποδίζεται η επικράτηση της ανωτέρω αρχής με την παραδοχή ότι δεν είναι επιτρεπτή η δημοσιοποίηση του ονόματος ή της φωτογραφίας ή άλλων στοιχείων προσώπου που διώκεται με βάση υφιστάμενο νόμιμο διωκτικό έγγραφο ή η

ανακοίνωση της πραγματοποίησης τέτοιας συλλήψεως, καθώς και η δημοσιοποίηση των σχετικών με τις ποινικές διώξεις ή καταδίκες προσώπων που εμπλέκονται στα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 Ν. 2472/1997, ισχύει σήμερα. Αρκεί η δημοσιοποίηση αυτή να γίνεται με τους όρους και τις προϋποθέσεις που επιβάλλει η διάταξη του άρθρου 2 περίπτ. β' Ν. 2473/1999 όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο όγδοο παρ. 3 Ν. 3625/2007. Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις αυτές σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, οι οποίες ασφαλώς ανάγονται σε θέματα σχετικά με ποινικές διώξεις, δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση των ανωτέρω στοιχείων (όνομα, φωτογραφία κλπ) προσώπου που διώκεται με βάση υφιστάμενο νόμιμο διωκτικό έγγραφο ή στα πλαίσια του αυτοφώρου, καθώς και η ανακοίνωση της πραγματοποίησεως τέτοιας συλλήψεως, μόνο όμως από την αρμόδια εισαγγελική αρχή και εφ' όσον πρόκειται για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 Ν. 2472/1997, όπως ισχύει σήμερα. Για τη δημοσιοποίηση δε αυτή απαιτείται προηγούμενη έκδοση σχετικής διατάξεως του αρμοδίου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, αν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Όπως δε ρητώς αναφέρεται στην εν λόγω διάταξη, σκοπός της δημοσιοποίησεως αυτής είναι η προστασία του κοινωνικού συνόλου των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και η ευχερέστερη πραγμάτωση της αξιώσεως της πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων.

2. Η χορήγηση αντιγράφων της ποινικής διαδικασίας και γενικά στοιχείων που αφορούν ποινικές διώξεις ρυθμίζεται αποκλειστικά από τις διατάξεις των

άρθρων 101, 104, 107, 108 και 147 ΚΠΔ. Σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις αντίγραφα των εγγράφων της ποινικής διαδικασίας και γενικώς στοιχεία που αφορούν ποινικές διώξεις, είναι δυνατόν να χορηγήσουν μόνο τα αναφερόμενα σ'αυτές πρόσωπα και με τις προϋποθέσεις που εκεί ορίζονται. Ειδικότερα και αναφορικά με τη χορήγηση στοιχείων που αφορούν ποινικές εν γένει καταδίκες, αρμόδιες για τη χορήγηση αυτών είναι μόνο οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 573 επομ. ΚΠΔ υπηρεσίες, που τηρούν ποινικό μητρώο και με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις διατάξεις αυτές.

3. Τέλος, αναφορικά με το συμπληρωματικό ερώτημα που θέσατε με το υπ' αριθ. 7100/23/8-ιβ/29-5-2008 έγγραφό σας και το επισυναπτόμενο σ'αυτό από 7-5-2008 έγγραφο της Ενώσεως Ξένων Ανταποκριτών Ελλάδος, σημειώνουμε ότι, προκειμένου για αλλοδαπό, η εκ μέρους των αστυνομικών αρχών γνωστοποίηση της υπηκοότητας και της πόλης καταγωγής του, χωρίς ανακοίνωση άλλων στοιχείων, προσδιοριστικών της ταυτότητάς του, δεν προσκρούει σε καμία διάταξη νόμου και συνεπώς είναι κατά τη γνώμη μας επιτρεπτή. Η περαιτέρω γνωστοποίηση και άλλων στοιχείων, προσδιοριστικών της ταυτότητας του αλλοδαπού, είναι επίσης επιτρεπτή, εφόσον όμως συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις που περιγράφονται ανωτέρω και αναφέρονται στη διάταξη του άρθρου 2 περίπτ. β' Ν.2473/1999, όπως ισχύει μετά την τροποποίηση με το άρθρο όγδοο παρ. 3 Ν.3625/2007 και αναφέρεται σε κάθε πρόσωπο (ημεδαπό ή αλλοδαπό), δηλαδή εφόσον πρόκειται για πρόσωπο που διώκεται με βάση υφιστάμενο νόμιμο διωκτικό έγγραφο ή στα πλαίσια του αυτοφώρου και εφόσον προηγηθεί έκδοση

σχετικής διατάξεως του αρμοδίου εισαγγελικού λειτουργού, κατά τις διακρίσεις της διατάξεως αυτής.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Στέλιος Κ. Γκρόζος

Ε.Θ.